

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 114. — ŠTEV. 114.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 16, 1935. — ČETRTEK, 16. MAJA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

ITALIJA HOČE IMETI PROSTE ROKE V ABESINIJU

ITALIJA VABI SLOVENCE PO JULIJSKI KRAJIK JAVNIM DELOM V AFRIŠKIH KOLONIJAH

Zavrača vsako posredovanje. — Samo Italija bo odločevala, kaj ji je storiti. — Pripravljenih ima 800,000 vojakov. — V Afriko je bilo baje poslanih več delavcev nego vojakov. — Italija se mora v Afriki zato zavarovati, da bo v Evropi bolj varna.

Iz Trsta poročajo: Italijanske oblasti so pričele po vsej Julijski Krajini nabirati ljudi za vojaška javna dela v Abesiniji.

Po posredovanju sindikatov, ki imajo izključno pravico preskrbeti ljudem dela, so razpisali natečaje za vse moške od 18. do 40. leta, ki se bodo zaposlili pri "strokovnih delih" in bodo prejeli poleg stanovanja in hrane po 25 lir plače na dan.

Organi oblasti, ki vabijo ljudi na delo, pa jih istočasno neposredno obveščajo, da v Italiji ne bodo dobili zaposlitve, če ne bodo sprejeli tega dela.

Razumljivo je, da ima taka propaganda precejšen uspeh.

Zlasti v Ilirski Bistrici, Jelšanah in Knežaku se zglašajo ljudje za javna dela v Abesiniji.

RIM, Italija, 15. maja. — Na koncu debate glede proračuna kolonialnega ministrstva v senatu je imel Mussolini kratek govor, v katerem je potrdil namero Italije, da bo nadaljevala z vojaškimi pripravami v Vzhodni Afriki, ne oziraje se na razburjenje v inozemstvu. Rekel je, da je Italija edini sodnik o tem, kakšne odredbe so potrebne in da pri tem ne bo trpela nikakega posredovanja, pa naj pride od kogarkoli.

"Potrebno je poudariti," je rekel, "da je bilo v Afriko poslanih več delavcev kot vojakov. Toda takoj hočem na najjasnejši in najbolj svečani način dodati, da bomo poslali vse vojake, ki so po našem mnenju potrebni. In nikdo si naj ne predrzne, da bi nam zapovedoval glede značaja in obsežnosti naših varnostnih ukrepov."

"Nikdo ne more presojati te tako zelo kočljive zadeve, razun Italije, ki ima v tem oziru v svoji zgodovini dramatično, krvavo in nepozabno izkušnjo. Rajši vidim, da sem jutri odstranjen, ker sem kaj storil preveč, kot pa zato, ker sem napravil premalo, kadar gre za varnost naših kolonij in življenje tudi samo enega domačina ali pa našega vojaka."

Mussolini je dalje zanikal, da sta Francija in Anglija skušali odvrniti Italijo od agresivnosti v Abesiniji, češ, da bi bila vojaška moč Italije v Evropi oslabiljena. Toda Mussolini je rekel, da mora Italija ravno zaradi tega biti zavarovana v Afriki, da je v Evropi tem bolj varna. Dalje je rekel, da je Eritreja oddaljena od Rima 2500 milj, Somalijska pa 4000 milj, vsled česar je treba zavarovati varnost v času, ki je najbolj primeren.

"Nikar se ne vdajamo napačnemu mišljenju o pomenu in važnosti abesinskega oboroževanja in že napredovane mobilizacije, pred vsem pa o mišljenju, ki prevladuje v Addis Ababi in še posebno med manjšimi poglavarji, ki so sovražni vsake-mu sporazumu z Italijo."

"Senatu želim poudariti, da bomo držali pod orožjem za ves potreben čas tri letnike 1911, 1913 in 1914, poleg tega pa je še v rezervi letnik 1912."

"Mislim, da 800,000 do 900,000 vojakov zadostno jamči za našo varnost. Vsi so popolnoma izvežbani in preskrbljeni z najmodernejšim orožjem, ki je bilo izdelano v naših vojnih industrijah, ki obratujejo — ne povem nikake tajnosti — polni čas za nekaj mesecev."

"Naš vojaški stroj, kateremu posvečujemo in

Delavci se trumoma vračajo na delo

SENAT JE ZA PODALJŠANJE NAT'L R. AKTA

NRA bo podaljšana za 10 mesecev. — Predloga je bila takoj poslana v poslansko zbornico.

Washington, D. C., 15. maja. — Skoro neverjetno naglico in skoro soglasno je senat sprejel predloga, po kateri bo poslovanje NRA podaljšano samo za deset mesecev. S tem pa se je senat očitno obrnil proti predsedniku Rooseveltu.

Takoj nato je senat pričel debatirati o Wagnerjevi predlogi (Labor Relations Bill). Zagovorniki te predloge zatrjujejo, da je njen cilj delavcem jamčiti skupno sklepanje delavskih pogodb.

Premenjena in od senata sprejeta NRA predloga, je bila poslana v poslansko zbornico. Predsednik zbornice Byrns je rekel, da bo prišla takoj na debato.

Predloga, ki je bila prvotno sestavljena, se še vedno nahaja pri odboru za dnevni red in je le malo dvoma, da jo bo odbor zbornice predložil s priporočilom, da je poslovanje NRA podaljšano za dve leti, kakor je zahteval predsednik.

Očitno je, da Bela hiša stavi upanje za dveletno podaljšanje na poslansko zbornico. Potem pa bo najbrže glede podaljšane dobe prišlo do kompromisa med senatom in poslansko zbornico.

Vendar pa je nevarnost, da se glede podaljšanja obe zbornici ne bosta sporazumeli, kajti senat je posvaril, da bi vsaka preemba predloge v poslanski zbornici zadela na velik odpor v senatu ter bi se podaljšanje poslovanja NRA zavleklo do sedanje poslovne dobe, ki poteče 16. junija.

Ob istem času pa je upravitelj NRA Donald E. Richberg svojim uradnikom zagotovil, da jih naj bodočnost NRA prav nič ne skrbi. Vendar pa je grajal one, ki skušajo podaljšanje skrečiti. Do sedaj uprava NRA še ni odpustila nobenega uslužbenca, iz česar je mogoče sklepati, da ne misli na skorajšnji konec poslovanja.

ŽENO IN SEBE USMRTEL

Montville, Conn., 13. maja. — 41-letni tekstilni delavec Daniel Lynnick je zvalil svojo ženo Mary za hišo ter jo tako udaril s kolom po glavi, da je na mestu mrtva obležala. Nato je šel v klet in se obesil.

Zdravniki so mnenja, da je storil svoj zločin v blaznosti.

homo posvečali našo največjo pažnjo, ne ogrožajo nikogar, temveč samo varuje mir.

"Častiti senatorji, mislim, da ta moja izjava pojasnjuje vaše mišljenje."

HAUPTMANN NI PRIZNAL ZLOČINA

Po radio je bilo o tem napačno oznanjeno. — Trditev je generalni pravdnik takoj zavrnil.

V torek popoldne je bilo po radio oznanjeno, da je Hauptmann slednjič priznal svoj zločin. Toda to poročilo je bilo takoj zanikano. General pravdnik Wilentz, kakor tudi warden kaznilnice, v kateri se Hauptmann nahaja v smrtni celici, sta proti večeru odločno zanikala poročilo, da bi bil Hauptmann svojo krivdo pri umoru Lindberghovega sina priznal. Po splošnem mnenju je ta "raca" priletela iz Washingtona.

Pastor D. G. Werner je B. Hauptmanna zopet obiskal in ostal pri njem pol ure. Ko je prišel iz kaznilnice, ni hotel povedati, o čem se je s Hauptmannom razgovarjal.

V petek pride pred okrožni sodiščem Hudson okraja na vrsto tožba prvega Hauptmannovega zagovornika James M. Fawceta za plačilo za njegovo delo za Hauptmanna. Ako bo sodišče ugodilo Fawcetu zahtevi bo Hauptmann obsojen, da mu mora plačati \$4221.57. Fawcet je bil Hauptmannov zagovornik, predno je Reilly stopil na njegovo mesto.

OBSDOBE GRŠKIH ČASTNIKOV

Atene, Grška, 13. maja. — Vojaško sodišče je obsodilo na smrt 33 grških častnikov, ker so bili udeleženi v zadnji revoluciji, toda samo dva sta v deželi, vsi drugi se nahajajo v tujih državah.

Takoj po razsodbi je predsednik Aleksander Zaimis oba častnika, ki sta bila navzoča pri obravnavi, pomilostil na dosmrtno ječo. Sodišče je obsodilo še 115 drugih na zaporno kazen od dveh let pa do dosmrtno ječe.

Grška še vedno občuti posledice revolucije, kajti ni samo brez zunanjega in finančnega ministra, temveč tudi armada in mornarica je izgubila mnogo častnikov, ki so pobegnili v druge države, ali pa čakajo še na sodnijsko obravnavo.

Oblasti nameravajo postaviti pred vojno sodišče tudi 20 duhovnov in škofov, ki so bili baje udeleženi pri vstaji, toda sveti sinod je posredoval in vladi obljubil, da jih bo sam sodil.

Med obsojenimi se nahaja tudi bivši poveljnik atenskega arzenala, admiral Roussen, ki je bil obsojen na 10 let ječe.

VPLIV SMRTI PILSUDSKEGA NA POLITIKO

Na njegovo mesto je bil imenovan triumvirat. Pokopan bo v kraljevi grobnici v Krakovu. Srce bo položeno poleg matere.

Varšava, Poljska, 15. maja. — Triumvirat je stopil na mesto umrlega poljskega diktatorja maršala Josipa Pilsudskega.

Pilsudski je tudi v svoji oporoki določil, da naj njegovo srce počiva ob vnožju njegove matere v Vilni, da je njegovo truplo položeno v grobnico poljskih kraljev v Krakovu, možgane pa je izročil znano-sti.

Ko se je pred Belvedere palačo, kjer je Pilsudski umrl, zbrala tisočglava množica, je bil med vladnimi osebami postavljen triumvirat, ki bo nadaljeval Pilsudskijevo politiko.

V triumviratu so: predsednik Mościcki, general Rydz-Smigli in zunanji minister Beck.

Ves poljski narod se pripravljala na slovesni pogreb svojega junaka. Sprva je bil pogreb določen za četrtek, toda vsled maršalove poslednje želje, da se njegovo truplo položi v srebarno in stekleno krsto, bo moral biti preložen do sobote.

Mościcki ima po novi ustavi najvišjo oblast v deželi in ni nikomur odgovoren. Ta ustava je delo umrlega maršala Pilsudskega. Toda "močni mož" v triumviratu bo gen. Rydz-Smigli, ki je železnega značaja, kot je bil Pilsudski.

United Press pravi, da Poljska vsled diktatorjeve smrti ne bo premenila svoje politike in pravi:

"V poljski zunanji politiki ne bo nikake preembe. Poljska bo obdržala isto neodvisnost v evropskih zadevah, ki se je kazala v vseh dejanjih pod Pilsudskijevo vlado in pod vodstvom zunanjega ministra Josipa Becka, ki je užival popolno Pilsudskijevo zaupanje."

"Poljska ne bo popustila nobenemu pritisku, da bi premenila svoje odnose s svojimi sosedi, pripravljena pa je pogajati se za stalni evropski mir."

Kabinet je odredil splošno narodno žalovanje. Vojaštvo je ostalo v svojih vojašnicah. Častniki nosijo črne trakove. Zastave so razobešene na polodrogu. Vse zabave so prepovedane. Do Pilsudskijevega pogreba ne bo igrala nobena godba, niti po radio, vsa gledališča so zaprta.

Francoski zunanji minister Laval se bo najbrže vrnil iz Moskve, da se udeleži pogreba.

Moskva, Rusija, 14. maja. — Smrt poljskega maršala Pilsudskega je presenetila sovje-

SPORAZUM V TOLEDO BO SLUŽIL ZA TEMELJ NADALJNIM POGAJANJEM

DETROIT, Mich., 15. maja. — Ker je bila končana stavka pri Chevrolet Motor Corporation v Toledo, se je danes vrnilo na tisoče delavcev na delo v tovarne General Motors Company. Delavci, ki so morali počivati vsled stavke v Toledo, so izgubili na plačah nad dva milijona dolarjev.

Ko je zaprlo 20 Chevrolet in Fisher Body tovarn svoja vrata, je bilo prisiljenih k počitku 33,000 mož. Včeraj in danes se jih je že osemnajst tisoč vrnilo na delo. Ostali bodo sprejeti tekom enega tedna.

Stavka v tovarnah v Cincinnati in Atlanta bo tudi kmalu končana.

Francis J. Dillon, organizator Ameriške Delavske Federacije, je naročil stavkarjem, naj se takoj vrnejo na delo, kakor hitro bodo tovarne odprte. Delali bodo pod istimi pogoji kakor delavci v Toledo, O.

Preteča stavka v tovarnah Buick Motor Co. v Flint, Mich. bo najbrž preprečena, ker je unija pripravljena pogajati se na podlagi toledskega sporazuma.

V Chevrolet tovarno v Toledo se je vrnilo 2300 mož, v Clevelandu pa 8500.

Sledeče General Motors tovarne so še vedno zaprte: v Kansas City, Baltimore, Ganesville, Cincinnati, Atlanta in Buffalo. V njih je v normalnih časih zaposlenih 11,700 delavcev.

Mascot, Tenn., 15. maja. — Prvič v petindvajsetih letih je v tovarni American Zinc Company izbruhnila stavka. Zastavkalo je 500 mož. Zahtevalo je višje plače in priznanje unije.

SMRTNA KOSA

V Ridgewood, N. Y., 61-45 Linden Street, je umrla Emmi Podboršek, stara 8 let, hčerka znane družine Joa Podborške. Pogreb s sv. mašo bo v soboto dopoldne ob devetih na Holy Trinity pokopališče. Staršem izrekamo naše sožalje.

te, kajti znano je bilo, da je bil Pilsudski do včeraj Poljska in da je bila njegova osebna politika politika Poljske.

Maršal Pilsudski je jeseni 1933 predlagal Franciji, da odločno nastopi proti Hitlerju. Ker pa Francija tega ni hotela storiti, je Pilsudski sklenil napadalno pogodbo z Nemčijo. Posledice je bilo jasno videti pred dvema dnevoma, ko je ob istem času, ko je zunanji minister Laval dospel v Varšavo, odšla v Nemčijo poljska vojaška komisija, da proučuje vse podrobnosti nemškega vojnega stroja, posebno z industrijskega stališča ter da se dogovori z nemškimi vojaškimi oblastmi, da stopi Nemčija na mesto Francije in zalaga Poljsko z vojaško opremo.

MUSSOLINI NEPRESTANO MOBILIZIRA

Italija bo nasprotovala vsaki angleški in francoski pomoči Abesiniji. — Abesinija bo iskala pomoč Turčije.

Rim, Italija, 15. maja. — Italija je poklicala pod zastavo letnik 1912, ki šteje 200,000 mož. Vsi se morajo do petka zglašiti pri svojih polkih. Mobilizacijsko povelje so prejeli tudi oni vojniki letnika 1911, ki so služili pri vojakih samo po nekaj mesecev in taki, ki so bili pri naboru zvrženi.

Neko poročilo iz Angore pravi, da bo mogoče Abesinija zaprosila Turčijo za pomoč, ako bi prišlo do vojne z Italijo.

Rim, Italija, 15. maja. — Italijanska vlada je obvestila abesinsko vlado, da je že imenovala dva svoja zastopnika v nameravani posredovalni odbor. Abesinijo je tudi vprašala, ako je pripravljena imenovati svoje zastopnike. Imena italijanskih zastopnikov bodo objavljena, kadar pride dovoljen odgovor od abesinske vlade.

Vladni krogi zanikujejo, da bi prejeli kako obvestilo, da nameravata Anglija in Francija izvajati na Italijo pritisk. Italija je nasprotna vsaki pomoči, katero bi nudila kaka evropska država Abesiniji.

Addis Ababa, Abesinija, 15. maja. — Vladni krogi so zelo razburjeni vsled poročila, da je Italija nanovo mobilizirala armado 200,000 mož, ker se boje, da bo Italija pričela sovražnost, ko poneha deževje.

Minister za zunanje zadeve je zanikal poročilo, da namerava Abesinija prositi Turčijo za vojaško pomoč ter označuje to poročilo kot italijansko propagando.

STOTNIK EDEN OKREVAL

London, Anglija, 14. maja. — Stotnik Anthony Eden je bil deležen velike ovacije vseh poslancev brez razlike stranke, ko se je po šestih tednih počitka zopet vrnil v zbornico.

Eden je popolnoma okreval od svojih naprov na potovanje v Berlin, Varšavo in Moskvo. Njegovi zdravniški pravijo, da je popolnoma zdrav in bo mogel zastopati Anglijo na seji sveta Lige narodov v Ženevi prihodnji teden.

